

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩ;

Ένα μανιφέστο

Daniel Albarracín, Nacho Álvarez, Bibiana Medialdea (Spain)

Francisco Louçã, Mariana Mortagua (Portugal)

Stavros Tombazos (Cyprus)

Giorgos Galanis, Özlem Onaran (Great Britain)

Michel Husson (France)

Web page: <http://tinyurl.com/euro13>

Η κρίση

Η Ευρώπη βουλιάζει στην κρίση και την κοινωνική αποδόμηση κάτω από την πίεση της λιτότητας, της ύφεσης και της στρατηγικής των «δομικών μεταρρυθμίσεων». Η πίεση αυτή είναι μεθοδικά συντονισμένη σε ευρωπαϊκό επίπεδο κάτω από την ηγεσία της γερμανικής κυβέρνησης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Υπάρχει μια πλατειά συναίνεση ότι οι πολιτικές αυτές είναι παράλογες ή ακόμα και «αναλφάβητες»: Η οικονομική λιτότητα όχι μόνο δεν μπορεί να μειώσει το άχθος του χρέους αλλά οδηγεί σε συνεχώς ανατροφοδοτούμενη ύφεση και προκαλεί μεγαλύτερη ανεργία και απόγνωση στους λαούς της Ευρώπης. Ωστόσο, αυτές οι πολιτικές θεωρούνται λογικές από τη σκοπιά της αστικής τάξης. Αποτελούν ένα βάναυσο τρόπο — μια θεραπεία σοκ — για ανάκαμψη του κέρδους, διασφάλιση των χρηματιστικών εισοδημάτων και εφαρμογή των νεοφιλελεύθερων αντι-μεταρρυθμίσεων. Αυτό που συμβαίνει είναι βασικά η νομιμοποίηση από τα κράτη των διεκδικήσεων του χρηματιστικού κεφαλαίου πάνω στην παραγωγή. Είναι για αυτό που η κρίση παίρνει τη μορφή μιας κρίσης δημόσιου χρέους.

Ένα λανθασμένο δίλημμα

Η κρίση αποκαλύπτει ότι η προηγούμενη νεοφιλελεύθερη πολιτική για την Ευρώπη δεν ήταν βιώσιμη. Προϋπέθετε ότι οι ευρωπαϊκές οικονομίες ήταν πιο ομοιογενείς από ότι είναι στην πραγματικότητα. Οι διαφορές μεταξύ χωρών αυξήθηκαν λόγω της διαφορετικής ένταξης τους στην παγκόσμια αγορά και της διαφορετικής ευαισθησίας τους απέναντι στη συναλλαγματική αξία του ευρώ. Οι πληθωριστικές τάσεις δεν συνέκλιναν και τα χαμηλά πραγματικά επιτόκια ευνοούσαν εντατικές ροές κεφαλαίων μεταξύ κρατών και έντονες "φούσκες" στο χρηματοπιστωτικό και οικιστικό τομέα. Όλες αυτές οι αντιφάσεις — που επιτάθηκαν με την εφαρμογή της νομισματικής ένωσης — προϋπήρχαν της κρίσης αλλά εκτινάχθηκαν με τις κερδοσκοπικές επιθέσεις ενάντια στο δημόσιο χρέος των πιο εκτεθειμένων χωρών.

Οι κοινωνικές και φιλολαϊκές εναλλακτικές στην κρίση αυτή απαιτούν μια τολμηρή επανίδρυση της Ευρώπης, διότι απαιτείται ευρωπαϊκή και διεθνής συνεργασία για την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας, της οικολογικής αειφορίας και της απασχόλησης. Καθώς όμως μια συνολική επανίδρυση μοιάζει να είναι ανέφικτη κάτω από τον άμεσο συσχετισμό δυνάμεων, η έξοδος από το ευρώ προτείνεται ως μια άμεση λύση σε διάφορες χώρες. Το δίλημμα μοιάζει να είναι μεταξύ μιας διακινδυνευμένης «εξόδου» από την ευρωζώνη και μιας ουτοπικής, ευρωπαϊκής εναρμόνισης που να αναδύεται μέσα από τους αγώνες των εργαζομένων. Κατά την άποψή μας, πρόκειται για ένα λανθασμένο δίλημμα και εκείνο που είναι σημαντικό είναι να εργαστούμε για μια βιώσιμη, πολιτική στρατηγική άμεσης αντιπαράθεσης.

Κάθε κοινωνική μετατροπή εμπεριέχει την αμφισβήτηση των κυρίαρχων κοινωνικών συμφερόντων, των προνομίων και της ισχύος τους. Είναι αλήθεια ότι αυτή η αντιπαράθεση λαμβάνει χώραν πρωταρχικά μέσα σε ένα εθνικό πλαίσιο. Όμως, η αντίσταση των κυρίαρχων τάξεων και τα πιθανά τιμωρητικά τους μέτρα ξεπερνούν το εθνικό πλαίσιο. Η στρατηγική της εγκατάλειψης του ευρώ δεν επικεντρώνεται

επαρκώς σε αυτή την προσπάθεια για μια εναλλακτική, ευρωπαϊκή πολιτική. Ωστόσο, απαιτείται μια στρατηγική ρήξης με τον «ευρω-φιλελευθερισμό». Το κείμενο αυτό δεν είναι πρόγραμμα για μια εναλλακτική, ευρωπαϊκή πολιτική, αλλά επικεντρώνεται στα αναγκαία μέσα για την εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος.

Τι πρέπει να κάνει μια αριστερή κυβέρνηση :

Βρισκόμαστε στο κέντρο αυτού που μπορεί τεχνικά να αποκληθεί μια «κρίση ισολογισμού». Αυτή η κρίση, η οποία διαρκεί εξαιτίας της συνδυασμένης επίδρασης της διαδικασίας απομείωσης του χρέους του ιδιωτικού τομέα και των δημοσιονομικών πολιτικών λιτότητας, προκλήθηκε από τη συσσώρευση ενός τεράστιου πλασματικού ενεργητικού που δεν υποστηρίζεται από καμιά πραγματική βάση. Στην πράξη, σημαίνει ότι οι πολίτες αναγκάζονται να πληρώσουν για το μη εξυπηρετούμενο χρέος ή, με άλλους όρους, να αναγνωρίσουν τις απαιτήσεις του χρηματιστικού κεφαλαίου πάνω στην τωρινή και μελλοντική παραγωγή, καθώς και τα φορολογικά εισοδήματα. Οι Ευρωπαϊκές χώρες, με μια δράση αυστηρά συντονισμένη σε ευρωπαϊκό ή, ακόμα, και σε παγκόσμιο επίπεδο, έχουν αποφασίσει να εθνικοποιήσουν τις ιδιωτικές ζημίες μετατρέποντάς τις σε δημόσιο χρέος και να επιβάλουν πολιτικές λιτότητας ώστε να τις μετριάσουν. Το δημόσιο χρέος αποτελεί τη δικαιολόγηση, το κίνητρο και την ευκαιρία για εφαρμογή «δομικών μεταρρυθμίσεων», των οποίων οι στόχοι είναι καθαρά νεοφιλελεύθεροι: συρρίκνωση των δημόσιων υπηρεσιών του κράτους πρόνοιας, περικοπή κοινωνικών παροχών και υιοθέτηση ευελιξίας στην αγορά εργασίας με στόχο τη μείωση των άμεσων και έμμεσων μισθών.

Κατά την άποψή μας, η πολιτική στρατηγική της αριστεράς πρέπει να επικεντρωθεί στη μάχη για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας υπέρ μιας αριστερής κυβέρνησης, ικανής να απαλλαγεί από αυτό τον ασφυκτικό κλοιό.

Απαλλαγή από τις χρηματαγορές και διαχείριση του ελλείμματος. Βραχυπρόθεσμα, ως ένα άμεσο μέτρο, μια αριστερή κυβέρνηση πρέπει να εξεύρει τρόπους χρηματοδότησης του δημόσιου ελλείμματος εκτός των χρηματαγορών. Οι Ευρωπαϊκοί κανόνες απαγορεύουν κάποιους από αυτούς τους τρόπους και αυτό συνιστά την πρώτη ρήξη. Τεχνικά, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα πιθανών μέτρων τα οποία δεν είναι νέα αλλά έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες: υποχρεωτικό δάνειο στο κράτος από τα πλουσιότερα νοικοκυριά, παρεμπόδιση δανεισμού από μη κατοίκους της χώρας, υποχρέωση των τραπεζών να αγοράσουν ένα μερίδιο κρατικών ομολόγων, ψηλή φορολογία σε διεθνείς μεταφορές μερισμάτων και χρηματιστικές συναλλαγές κ.λ.π. και, βεβαίως, μια ριζοσπαστική, συνολική, φορολογική μεταρρύθμιση.

Ο απλούστερος τρόπος θα ήταν να χρηματοδοτηθεί το έλλειμμα από την εθνική κεντρική τράπεζα, όπως έγινε στη περίπτωση των ΗΠΑ, της Μ. Βρετανίας, της Ιαπωνίας κ.α. Είναι δυνατό να δημιουργηθεί μια ειδική τράπεζα στην οποία να επιτρέπεται η αναχρηματοδότηση από την κεντρική τράπεζα, αλλά που να είναι κύρια υπόχρεη να αγοράζει κρατικά ομόλογα (το ίδιο έκανε, στην πράξη, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα).

Βεβαίως, αυτό δεν είναι κυρίως ένα τεχνικό ζήτημα. Είναι μια πολιτική ρήξης με την ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων. Χωρίς μια τέτοια ρήξη, οποιαδήποτε ανορθόδοξη πολιτική θα καταστρεφόταν άμεσα από την αύξηση του κόστους εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους.

Απαλλαγή από τις χρηματαγορές και αναδιάρθρωση του χρέους. Ωστόσο, αυτή η πρώτη ομάδα άμεσων μέτρων δεν μειώνει το άχθος του συσσωρευμένου χρέους και των τόκων του χρέους αυτού. Γι' αυτό, η μακροπρόθεσμη εναλλακτική είναι η εξής:

είτε μια ατέρμονη_οικονομική λιτότητα είτε μια πολιτική άμεσης αναστολής πληρωμών και μέτρων διαγραφής μέρους του δημόσιου χρέους. Μια αριστερή κυβέρνηση θα έλεγε: «δεν μπορούμε να εξυπηρετήσουμε το χρέος κλέβοντας από μισθούς και συντάξεις, και δεν θα το κάνουμε». Την αναστολή πληρωμών πρέπει να ακολουθήσει η διοργάνωση ενός λογιστικού έλεγχου του δημόσιου χρέους για να προσδιοριστεί το απεχθές μέρος του. Ο λογιστικός έλεγχος θα εντόπιζε για παράδειγμα τα πιο κάτω:

- τα «χρηματικά δώρα» του παρελθόντος στα πλουσιότερα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και τους εισοδηματίες
- τα «παράνομα» φορολογικά προνόμια: φοροαπαλλαγή, φορολογική ελάφρυνση, φορολογικοί παράδεισοι και φορολογικές αμνηστίες
- το κόστος των προγραμμάτων διάσωσης των τραπεζών από το ξέσπασμα της κρίσης
- το χρέος που γεννάται από το ίδιο το χρέος, μέσα από τη «χιονοστιβάδα» που προκαλείται από τη διαφορά μεταξύ ρυθμού αποπληρωμής τόκων και αύξησης του ΑΕΠ, που προκύπτει από την μείωση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ λόγω των πολιτικών λιτότητας και της ψηλής ανεργίας.

Αυτός ο λογιστικός έλεγχος ανοίγει το δρόμο για μια «ανταλλαγή» τίτλων του χρέους, επιτρέποντας τη διαγραφή ενός μεγάλου μέρους του. Αυτή είναι η δεύτερη ρήξη.

Όμως, τα δημόσια χρέη διαπλέκονται με τον ισολογισμό των ιδιωτικών τραπεζών. Αυτός είναι και ο λόγος που τα προγράμματα διάσωσης μιας χώρας είναι κατά κανόνα και προγράμματα διάσωσης των τραπεζών. Μια τρίτη ρήξη με τη νεοφιλελεύθερη τάξη πραγμάτων είναι αναγκαία: ο έλεγχος των διεθνών διακινήσεων κεφαλαίου, ο έλεγχος των δανείων και η κοινωνικοποίηση των τραπεζών. Αυτό είναι το μόνο λογικό μέτρο για διαχωρισμό των «συγκοινωνούντων υποχρεώσεων». Αυτή άλλωστε ήταν και η επιλογή της Σουηδίας στη δεκαετία του 1990 (ανεξάρτητα αν στη συνέχεια ιδιωτικοποιήθηκαν εκ νέου).

Για να συνοψίσουμε, η διάνοιξη ενός εναλλακτικού δρόμου απαιτεί μια συγκροτημένη τριάδα ρήξεων:

- χρηματοδότηση παρελθόντων και μελλοντικών εκδόσεων τίτλων δημόσιου χρέους
- κατάργηση του απεχθούς χρέους
- κοινωνικοποίηση των τραπεζών για έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Αυτά συνιστούν μέτρα για ένα κοινωνικό μετασχηματισμό. Πώς μπορούμε να φτάσουμε εκεί;

Μια αριστερή κυβέρνηση είναι αναγκαία

Για να μπορούν να αναπτυχθούν οι τρεις αυτές βασικές ρήξεις που απαιτούνται για να αντισταθούμε στον οικονομικό εκβιασμό, πρέπει να έχουμε μια αριστερή κυβέρνηση. Παρόλο που οι κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες για μια στρατηγική συγκλίσεων και αγώνα για μια τέτοια κυβέρνηση διαφέρουν κατά πολύ από χώρα σε χώρα, ολόκληρη η Ευρώπη εστίασε την προσοχή της το καλοκαίρι του 2012 στο ενδεχόμενο να κερδίσει ο ΣΥΡΙΖΑ τις εκλογές και να αποτελέσει τον άξονα για μια τέτοια κυβέρνηση στην Ελλάδα. Εκείνη την περίοδο και μετά, ο ΣΥΡΙΖΑ ηγήθηκε μιας καμπάνιας πάνω στα ουσιώδη θέματα στα οποία επικεντρωνόμαστε σε αυτό το μανιφέστο: Μια αριστερή κυβέρνηση συνιστά μια συμμαχία για κατάργηση του μνημονίου και για αναδιάρθρωση του χρέους προστατεύοντας τους μισθούς, τις συντάξεις και τις κοινωνικές υπηρεσίες υγείας, παιδείας και κοινωνικών

ασφαλίσεων. Η προσέγγιση μας στο μανιφέστο αυτό συγχρονίζεται με την προσέγγιση «καμιά θυσία για το ευρώ» του ΣΥΡΙΖΑ.

Η έξοδος από το ευρώ δεν διασφαλίζει τη ρήξη με τον «ευρωφιλελευθερισμό»

Είναι φανερό ότι μια αριστερή κυβέρνηση που θα έπαιρνε τέτοια μέτρα πρέπει να είναι πολύ αποφασισμένη να εφαρμόσει ένα σοσιαλιστικό πρόγραμμα και να διαθέτει πλατειά λαϊκή υποστήριξη. Αυτή η λαϊκή υποστήριξη μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο αν η πλατφόρμα είναι ξεκάθαρη όσον αφορά στους κύριους στόχους της καταπολέμησης των συμφερόντων του χρηματιστικού κεφαλαίου και στην αναδιάρθρωση της οικονομίας για πλήρη απασχόληση και κοινωνική διαχείριση των κοινών αγαθών. Δεν θα αποκλίνουμε από αυτή τη στρατηγική. Αν η κατάργηση του χρέους είναι ο στόχος, δεν θα αποκλίνουμε από το στόχο. Το να νικήσουμε και το να δικαιούμαστε να νικήσουμε εξαρτάται αυστηρά από την πολιτική συνοχή και την καθαρότητα των στόχων. Τα πρώτα μέτρα μιας αριστερής κυβέρνησης είναι η μάχη ενάντια στο χρέος και τη λιτότητα.

Για να είναι αποτελεσματική αυτή η πολιτική ενάντια στο χρέος και την λιτότητα, μια αριστερή κυβέρνηση, βασιζόμενη σε μια πλατιά λαϊκή υποστήριξη, πρέπει να είναι έτοιμη να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε δημοκρατικά μέτρα απαιτούνται για να αντιμετωπίσει τα χρηματιστικά συμφέροντα, περιλαμβανομένων και μέτρων εθνικοποίησης στρατηγικών τομέων. Πρέπει να είναι έτοιμη να συγκρουστεί με την κυβέρνηση της Μέρκελ, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η προστασία των δημοκρατικών και των κοινωνικών κατακτήσεων πρέπει να διαδοθεί σε υπερεθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αν η πολιτική των Βρυξελών το εμποδίσει, η προστασία αυτή θα πρέπει τελικά να διασφαλιστεί σε εθνικό επίπεδο. Αυτή η σύγκρουση δεν πρέπει να βλέπει το ευρώ ως ταμπού αλλά να αφήνει ανοικτές διάφορες εναλλάξτηκες επιλογές, συμπεριλαμβανόμενης ακόμα και της εγκατάλειψης του ευρώ αν καμιά άλλη επιλογή δεν είναι δυνατή στο ευρωπαϊκό πλαίσιο ή αν οι ευρωπαϊκές αρχές το επιβάλουν. Πάντως, η έξοδος από τη ζώνη ευρώ δεν πρέπει να αποτελεί το σημείο εκκίνησης.

Για κάθε αριστερή κυβέρνηση, οι συνέπειες μιας ενδεχόμενης εξόδου από τη ζώνη ευρώ πρέπει να διευκρινιστούν πλήρως.

Πρώτον, η έξοδος δεν θα αποκαταστήσει κατ' ανάγκη τη δημοκρατική κυριαρχία: Η χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος θα ξέφευγε από τον έλεγχο των αγορών, αλλά ο έλεγχος αυτός θα μπορούσε να ασκηθεί από τους κερδοσκόπους απέναντι στο νέο/παλαιό εθνικό νόμισμα αν η χώρα έχει έλλειμμα στο εξωτερικό της εμπόριο.

Δεύτερον, το άχθος του χρέους δεν θα μειωνόταν. Αντίθετα, θα αυξανόταν σε αναλογία με το βαθμό υποτίμησης του εθνικού νομίσματος, αφού το χρέος είναι καθορισμένο σε ευρώ. Σε τέτοια περίπτωση, η κυβέρνηση θα εξαναγκαζόταν να επανακαθορίσει το δημόσιο χρέος στη βάση του νέου εθνικού νομίσματος, πράγμα που είναι ισοδύναμο με μερική κατάργηση του χρέους. Το Κράτος έχει την εξουσία να το κάνει, έστω και αν αναμένεται μια διεθνής δικαστική διαμάχη, αλλά οι ιδιωτικές εταιρείες και τράπεζες δεν έχουν την ίδια εξουσία με το κυρίαρχο κράτος. Συνεπώς, το ποσό του ιδιωτικού χρέους των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων θα αυξανόταν εάν εκφραζόταν σε εθνικό νόμισμα. Στο πλαίσιο αυτό, θα απαιτείτο τελικά η εθνικοποίηση των τραπεζών λόγω χρεωκοπίας του χρηματοπιστωτικού τομέα, αλλά αυτό σημαίνει και αύξηση του δημόσιου χρέους προς το διεθνές χρηματιστικό κεφάλαιο.

Τρίτον, η υποτίμηση του νέου νομίσματος θα προκαλούσε αύξηση του πληθωρισμού και, επομένως, τα επιτόκια θα έτειναν να αυξάνονται, προκαλώντας αύξηση της εξυπηρέτησης του χρέους και της άνισης κατανομής των εισοδημάτων.

Τέταρτον, η έξοδος από το ευρώ τυπικά παρουσιάζεται ως μια στρατηγική σχεδίασμένη για να κερδίσει η χώρα μερίδιο στις αγορές μέσα από μια ανταγωνιστική υποτίμηση. Αυτό το είδος προσέγγισης δεν διαφέρει από τη λογική του ανταγωνισμού όλων ενάντια σε όλους και εγκαταλείπει μια κοινή, ευρωπαϊκή στρατηγική ενάντια στη λιτότητα.

Τέλος, η συνέχιση της μάχης χωρίς η έξοδος από το ευρώ να αποτελεί προαπαιτούμενο, αυξάνει τη δυνατότητα ελιγμών και τη διαπραγματευτική ισχύ μιας αριστερή κυβέρνησης, καθώς και τις πιθανότητες διάχυσης της αντίστασης σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Επομένως, η στρατηγική αυτή είναι προοδευτική και διεθνιστική σε αντίθεση με μια εθνική στρατηγική ή μια στρατηγική απομονωτισμού.

Για μια στρατηγική μονομερούς ρήξης και διάδοσής της

Σε αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη θεώρηση του γενικευμένου ανταγωνισμού, οι προοδευτικές λύσεις βασίζονται στη συνεργασία και θα λειτουργούν τόσο πιο καλά όσο διαδίδονται σε μεγαλύτερο αριθμό χωρών. Για παράδειγμα, αν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες μείωναν τις ώρες εργασίας και επέβαλλαν ένα ομοιόμορφο φόρο εισοδήματος, θα αποφευγόταν η αντίδραση που η ίδια η πολιτική θα προκαλούσε αν υιοθετείτο από μία μόνο χώρα. Για να προετοιμάσει το δρόμο προς τη συνεργασία, μια αριστερή κυβέρνηση θα πρέπει να ακολουθήσει μια μονομερή στρατηγική που να συνδυάζει:

- «Θετικά μέτρα», μονομερώς εφαρμοσμένα, όπως για παράδειγμα η απόρριψη της λιτότητας ή η φορολόγηση των χρηματιστικών συναλλαγών.
- Συνοδευτικά μέτρα προστατευτισμού, όπως έλεγχος στη διακίνηση κεφαλαίων.
- Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αναλαμβάνεται πολιτικό ρίσκο με την εφαρμογή αυτών των μέτρων σε εθνικό επίπεδο, που συνιστούν αμφισβήτηση των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ίδια είναι να γενικευθούν οι πολιτικές αυτές, δηλαδή να υιοθετηθούν μέτρα π.χ δημοσιονομικής επέκτασης και φορολόγησης των χρηματιστικών συναλλαγών και από άλλα κράτη-μέλη.
- Ωστόσο, η πολιτική αντιπαράθεση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ελίτ άλλων ευρωπαϊκών χωρών, και ιδιαίτερα με τη γερμανική κυβέρνηση, δεν μπορεί να αποφευχθεί και, επομένως, η απειλή εξόδου από το ευρώ δεν μπορεί να αποκλειστεί εκ των προτέρων ως μια ενδεχόμενη εξέλιξη.

Αυτό το στρατηγικό σχήμα αναγνωρίζει ότι η επανίδρυση της Ευρώπης δεν μπορεί να αποτελεί την προϋπόθεση για την εφαρμογή μιας εναλλακτικής πολιτικής. Τα ενδεχόμενα μέτρα αντίδρασης ενάντια σε μια αριστερή κυβέρνηση πρέπει να εξουδετερωθούν μέσα από αντίμετρα που να περιλαμβάνουν στην ουσία και μέτρα προστατευτισμού αν χρειαστεί. Άλλα αυτή η στρατηγική δεν είναι προστατευτισμός με τη συνήθη έννοια του όρου, εφόσον προστατεύει ένα κοινωνικό μετασχηματισμό που πηγάζει από το λαό και όχι από τα συμφέροντα του εθνικού κεφαλαίου στον ανταγωνισμό του με άλλα κεφάλαια. Είναι λοιπόν ένας «προστατευτισμός προς διάδοση», που η βασική λογική του είναι να αρθεί μόλις τα κοινωνικά μέτρα για απασχόληση και ενάντια στη λιτότητα γενικευθούν στην Ευρώπη.

Η ρήξη με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν βασίζεται σε μια διακήρυξη αρχών, αλλά στην κοινωνική νομιμότητα δίκαιων και αποτελεσματικών μέτρων που διασφαλίζουν τα συμφέροντα της πλειονότητας και προτείνονται προς υιοθέτηση στις γειτονικές χώρες. Αυτός ο στρατηγικός προσανατολισμός θα ενισχυθεί από την κινητοποίηση της κοινωνίας σε άλλες χώρες και, έτσι, θα κτίσει ένα συσχετισμό

δυνάμεων ικανό να αμφισβητήσει τους υφιστάμενους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η πρόσφατη εμπειρία από τα νεοφιλελεύθερα σχέδια διάσωσης που εφαρμόστηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν αποδείξει ότι είναι όντως δυνατό να παρακαμφθεί μια σειρά προνοιών των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι οι ευρωπαϊκές αρχές δεν διστάζουν να το κάνουν προς το χειρότερο. Συνεπώς, επικαλούμαστε την ίδια δυνατότητα λήψης μέτρων για το καλύτερο, συμπεριλαμβανομένων της επιβολής ελέγχου της διακίνησης κεφαλαίων και άλλων εργαλείων για την προστασία των μισθών και των συντάξεων. Σε αυτό το σχήμα, η έξοδος από το ευρώ είναι μια απειλή ή ένα όπλο τελευταίας εφεδρείας, όπως επισημάναμε και προηγούμενα.

Η στρατηγική αυτή στηρίζεται στη νομιμότητα προοδευτικών λύσεων που βασίζονται στον ταξικό προσανατολισμό τους. Είναι μια συνεργατική στρατηγική ρήξης με το ισχύον πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι αναλαμβάνεται εις το όνομα ενός άλλου μοντέλου ανάπτυξης βασισμένου σε μια νέα αρχιτεκτονική για την Ευρώπη. Χρειαζόμαστε ένα μεγαλύτερο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό βασισμένο σε μια κοινή φορολογία κεφαλαίου που να χρηματοδοτεί τα ταμεία εναρμόνισης και τις κοινωνικά και οικολογικά χρήσιμες επενδύσεις. Όμως, δεν περιμένουμε αυτή η αλλαγή να προκύψει αυτόματα: Ο αγώνας ενάντια στο χρέος και τη λιτότητα, όπως και υπέρ των δίκαιων μέτρων προστασίας των μισθών, των συντάξεων, της κοινωνικής πρόνοιας και των δημόσιων υπηρεσιών είναι στην ημερήσια διάταξη. Αυτός είναι ο στρατηγικός μας προσανατολισμός για μια αριστερή κυβέρνηση.